

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

INFORMACIJA

**o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - juli/srpanj 2018. godine**

Sarajevo, septembar/rujan 2018. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
<i>Kretanje industrijske proizvodnje</i>	4
<i>Maloprodaja.....</i>	5
<i>Građevinarstvo.....</i>	6
<i>Tržište rada.....</i>	6
2. Javne finansije.....	8
<i>Indirektni porezi u BiH.....</i>	8
<i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH.....</i>	10
<i>Servis vanjskog duga.....</i>	11
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	12
<i>Cijene.....</i>	12
<i>Monetarni sektor.....</i>	13
<i>Bankarski sektor.....</i>	14
<i>Berze u BiH.....</i>	15
4. Vanjski sektor.....	17
<i>Vanjskotrgovinska razmjena.....</i>	17
5. Strane direktne investicije.....	19

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine za prvi kvartal 2018. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila ekonomski rast od 2% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta tokom prvog kvartala 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine vidljivo je da je rast ostvaren u okviru svih kategorija izuzev javne potrošnje. Najznačajniji rast a samim tim i doprinos ekonomskom rastu ostvaren u domenu finalne potrošnje koja je uvećana za 1,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje finalne potrošnje ostvareno je zahvaljujući povećanju potrošnje domaćinstava od 2,5%, dok je javna potrošnja u prvom kvartalu 2018. godine smanjena za 0,2%. Pored povećanja potrošnje, u prvom kvartalu 2018. godine došlo je do značajnog povećanja investicija od preko 30% što je dodatno podstaklo ostvareni ekonomski rast u BiH. Što se tiče vanjskog sektora vrijedi istaći da je tokom posmatranog perioda zahvaljujući jačanju izvozne tražnje i povećanju poslovne aktivnosti u zemlji došlo do povećanja izvoza i uvoza gdje su registrirane stope rasta od preko 10%.

Kada su u pitanju ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u drugom kvartalu 2018. godine vrijedi istaći da podaci o nacionalnim računima nisu bili dostupni u vrijeme pripreme ovog izvještaja. S toga je isti pripremljen na bazi trenutno raspoloživih kratkoročnih indikatora o ekonomskim kretanjima u BiH. Većina ovih indikatora ukazuje da je ekonomski rast iz prvog kvartala nastavljen kako tokom drugog kvartala tako i tokom jula mjeseca 2018. godine. Tako je u prvih 7 mjeseci 2018. godine nastavljen trend rasta industrijske proizvodnje od preko 3% koji je bio praćen povećanjem broja zaposlenih lica od oko 2% što ukazuje na nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti u BiH. Pored povećanja industrijske proizvodnje i broja zaposlenih, u periodu januar-juli 2018. godine nastavljen je i relani rast prometa u maloprodaji od 7,3%, kreditnih plasmana fizičkim licima od 7,2% i neto prihoda od PDV-a od 8,4% što vrlo vjerovatno ukazuje i na rast privatne potrošnje u BiH koja ima najviše udio u strukturi BDP-a i u biti determiniše kretanja istog.

S druge strane, dvocifreni rast investicija iz prvog kvartala 2018. godine uz kreditni rast u domenu nefinasijskih preduzeća od 5,3% i povećanje uvoza kapitalnih proizvoda od oko 11% i povećanje broja izdatih dozvola od preko 10% za građenje u domenu niskogradnje na neki način bi mogli ukazivati na nastavak trenda rasta investicija u Bosni i Hercegovini.

Povoljne ekonomske prilike u međunarodnom ekonomskom okruženju, ponajviše u zemljama EU omogućile su nastavak trenda rasta u okviru bh. vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Prema preliminarnim podacima Eurostata, u zemljama EU28 tokom drugog kvartala 2018. godine zabilježen

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci", 06.07.2018. godine

je ekonomski rast od 0,4% u odnosu na prethodni kvartal, dok je u odnosu isti kvartal prethodne godine rast BDP-a iznosio 2,2%.² Posmatrano po zemljama koje su glavni bh. trgovinski partneri ekonomski rast u drugom kvartalu 2018 godine u odnosu na isti period prethodne godine je iznosio: Njemačka 1,9%, Italija 1,1%, Slovenija 4,3%, Hrvatska 2,9% i Srbija 4,8%. Ova dešavanja u glavnim trgovinskim partnerima uz povećanje svjetskih cijena rezultirali su povećanjem ukupnog obima vanjskotrgovinske robne razmjene od 10,1%, izvoza i uvoza roba od 11,8% odnosno 9,1% u periodu januar-juli 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine.

1. Realni sektor

Kretanje industrijske proizvodnje

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS za juli 2018. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje. Tako je u julu 2018. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine registriran desezonirani rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 6% što predstavlja najvišu stopu rasta na mjesečnom nivou tokom ove godine.³ Ako se ovaj rast posmatra po sektorima vidljivo je da su sva tri sektora (rudarstvo, prerađivačka industrija i proizvodnja električne energije) pozitivno doprinosili rastu.

Posmatrano na nivou perioda januar-juli 2018. godine ukupni rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u odnosu na isti period prethodne godine je iznosio 3,4% i bio je praćen povećanjem broja zaposlenih. Ako se ovaj rast fizičkog obima industrijske proizvodnje posmatra po sektorima, vidljivo je da je najznačajniji doprinos rastu ostvaren u okviru sektora za proizvodnju električne energije gdje je tokom posmatranog perioda ostvareno povećanje proizvodnje od preko 15%. Ovo povećanje proizvodnje električne energije je posljedica povećanja proizvodnje u okviru hidroelektrana u Bosni i Hercegovini.

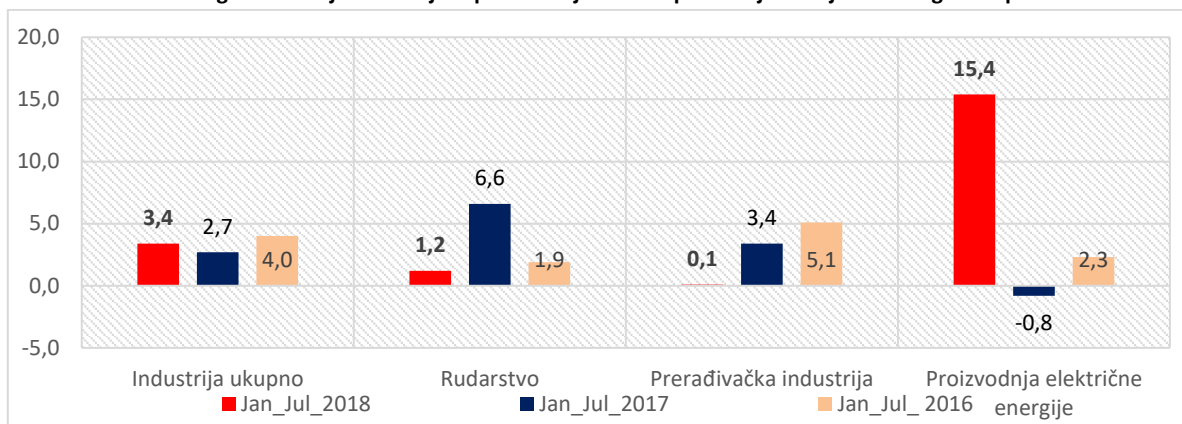
S druge strane, iako ima znatno viši nivo učešća u strukturi ukupne industrijske proizvodnje u BiH, čini se da doprinos rastu prerađivačke industrije tokom posmatranog perioda nije bio na očekivanom nivou usljed stagnacije proizvodnje (registrirana stopa rasta 0,1%). Posmatrano po granama, povećanja proizvodnje su registrirana u okviru proizvodnje mašina-aparata i papira od oko 13%, farmaceutskih preparata 10,9%, tekstila i odjeće 6%, zatim građevinskog materijala, namještaja i ostalih saobraćajnih sredstava gdje su registrirane stopa rasta proizvodnje iznosile oko 3% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, značajnija smanjenja proizvodnje koja su onemogućila snažniji rast prerađivačke industrije registrirana su u okviru pojedinih grana koje su u prethodnim godinama bile nosioci industrijske proizvodnje u BiH. Tako su u periodu januar-juli 2018. godine smanjenja proizvodnje registrirana u okviru proizvodnje baznih metala 3,3%, metalnih proizvoda 6,7%, hemijskih proizvoda 7,5% i prerade drveta (osim namještaja) od 11% u odnosu na isti period prethodne godine.

Pored prerađivačke industrije u periodu januar-juli 2018. godine stagnacija proizvodnje je zabilježena i u okviru sektora rudarstvo (registrirani rast 1,2%) tako da je ovaj sektor imao neutralan doprinos na kretanje ukupne industrijske proizvodnje u BiH. Grafički prikaz kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH za period januar-juli 2018. godine po sektorima prikazan je na grafikonu ispod:

² Eurostat, Newsrelease –Euroindicators, 127/ 2018, 31. July 2018.

³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juli 2018. godine-prethodni podaci“, 20.08.2018. godine.

Grafikon 1. Pregled kretanja industrijske proizvodnje u BiH u periodu januar-juli 2018. godine po sektorima

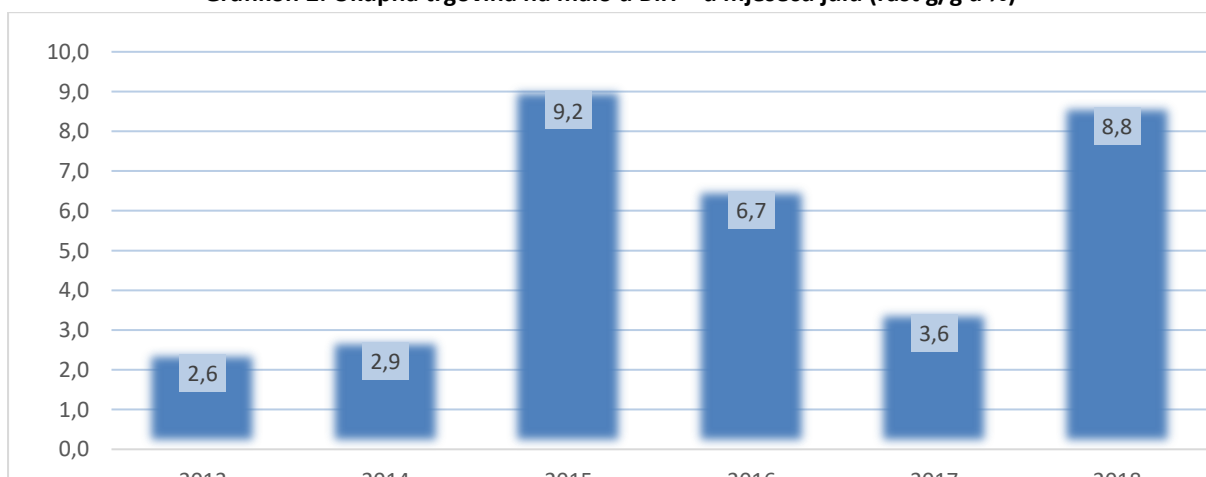

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Maloprodaja

Prema podacima za mjesec juli 2018. godine ukupna trgovina na malo je ostvarila realni rast prometa od 8,8% (VII 2018/VII 2017)⁴. U trgovini motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama ostvaren je rast od 10,8%, dok je preostala trgovina na malo u s.p. u mjesecu julu 2018. godine porasla za 8,2%. Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.⁵ ostvario je rast od 1,4% dok je u isto vrijeme promet u trgovinama na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.⁶ porastao za 9,8%. U većini kategorija trgovine na malo u specijalizovanim prodavnicama je ostvaren rast sa izuzetkom trgovine na malo na štandovima i tržnicama gdje je zabilježeno smanjenje prometa od 83,8%. U trgovini na malo informacijsko komunikacijskom opremom u s.p. ostvaren je porast od 11%, trgovini na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p. rast od 6,7% , trgovini na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p. rast od 33,8%, trgovini na malo ostalom robom u s.p. rast od 14,5%, te porast u trgovini na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica od 23,4%. Kod trgovine opremom za domaćinstvo promet tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p. je realno porastao za 16,4% u posmatranom periodu, dok je trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p. ostvarila rast od 19,7%.

Grafikon 2: Ukupna trgovina na malo u BiH – u mjesecu julu (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

⁴ Izvor podataka: BHAS

⁵ specijalizirane prodavnice

⁶ nespecijalizirane prodavnice

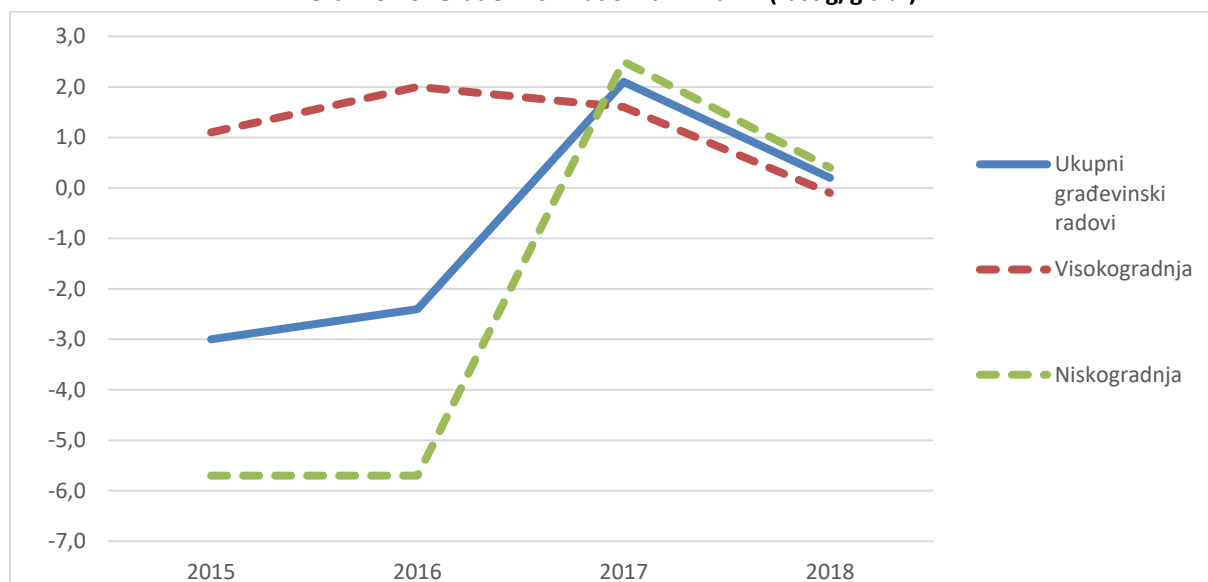
Rast prometa ostvaren je i u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p. od 10,5%, trgovini na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p. od 17,5% te prometa na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p. od 49,3% (VII 2018/VII 2017).

Građevinarstvo

Zvanični podaci BHAS-a za ukupne građevinske radove u Bosni i Hercegovini ukazuju na rast od 0,9% u drugom kvartalu 2018. godine, u odnosu na isti period prethodne godine. U sektoru visokogradnje ostvarena je identična stopa rasta kao i u sektoru niskogradnje gdje je ostvaren rast 0,9%.

Broj izdatih odobrenja za građenje u drugom kvartalu 2018. godine u odnosu na drugi kvartal 2017. godine veći je za 4,6%. Najveći porast izdatih dozvola za građenje je u sektoru niskogradnje (12,7%). Istovremeno odobrenja za građenje u visokogradnji su zabilježila stopu rasta (3,1%). U ovom sektoru je smanjen broj izdatih dozvola za građenje stambenih zgrada (0,2%) dok je povećan broj izdatih dozvola za nestambene zgrade (10%).

Grafikon 3: Građevinski radovi u BiH u K2 (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Tržište rada

U junu 2018. godine broj zaposlenih lica u BiH iznosio je 806 hiljada i veći je za 2,5% u odnosu na jun 2017. godine, dok je za period I-VI 2018/I-VI 2017. godine prosječan broj zaposlenih lica uvećan za 2,7% i iznosi 796,8 hiljada.⁷ Iako je u gotovo svim područjima djelatnosti broj zaposlenih lica uvećan u posmatranom periodu, najznačajniji doprinos rastu broja zaposlenih lica bio je u djelatnostima industrije, trgovine ali i uslužnih djelatnosti. Tako je prosječan broj zaposlenih lica u području djelatnosti prerađivačke industrije uvećan za 5,8% g/g, a u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala 2,3% g/g. Prosječan broj zaposlenih lica u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane uvećan je za 7,1% g/g u posmatranom polugodištu.

Uz povećanje broja zaposlenih lica broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH u julu 2018. godine iznosio je 450,4 hiljada i manji je za 7,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Stopa registrovane

⁷ Saopštenje Agencije za statistiku BiH. Podatak o broju zaposlenih lica u BiH za jul 2018. godine nije bio na raspolaganju u periodu pripreme Informacije.

nezaposlenosti u junu 2018. godine iznosila je 35,7% i u odnosu na maj 2018. godine smanjila se za 0,2 procentna poena.⁸

Tabela 1: Broj zaposlenih lica (nova metodologija)⁹ i registrovanih nezaposlenih lica u BiH

	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta broja zaposlenih lica g/g	Stopa rasta broja registrovanih nezaposlenih lica g/g
01-2017	767.074	511.571	-	-5,1%
02-2017	766.799	509.907	-	-5,0%
03-2017	773.053	501.522	-	-5,4%
04-2017	779.342	495.405	-	-5,5%
05-2017	783.585	487.426	-	-6,1%
06-2017	786.399	485.888	-	-6,2%
07-2017	787.933	486.309	-	-6,5%
08-2017	785.582	485.088	-	-6,8%
09-2017	792.779	480.379	-	-6,7%
10-2017	795.318	478.191	-	-6,7%
11-2017	796.947	475.549	-	-7,0%
12-2017	794.318	475.084	-	-6,9%
01-2018	790.629	475.541	3,1%	-7,0%
02-2018	791.115	472.957	3,2%	-7,2%
03-2018	794.349	466.330	2,8%	-7,0%
04-2018	795.883	458.355	2,1%	-7,5%
05-2018	802.661	450.067	2,4%	-7,7%
06-2018	806.031	448.071	2,5%	-7,8%
07-2018	-	450.392	-	-7,4%

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, DEP kalkulacije

U junu 2018. godine prosječna neto plata u BiH iznosila je 872 KM i u odnosu na juni 2017. godine nominalno je veća za 2,5%.¹⁰ U periodu I-VI 2018/I-VI 2017. godine prosječna neto plata u BiH je nominalno uvećana za 2,2% i iznosila je 867 KM. Realni rast prosječne neto plate bio je nešto sporiji (1,1%) zbog inflacije. Posmatrajući neto plate prema područjima djelatnosti, najveća nominalna stopa rasta neto plate u periodu I-VI 2018/I-VI 2017. godine bila je u području administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (7,1%) te djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (5,4%).

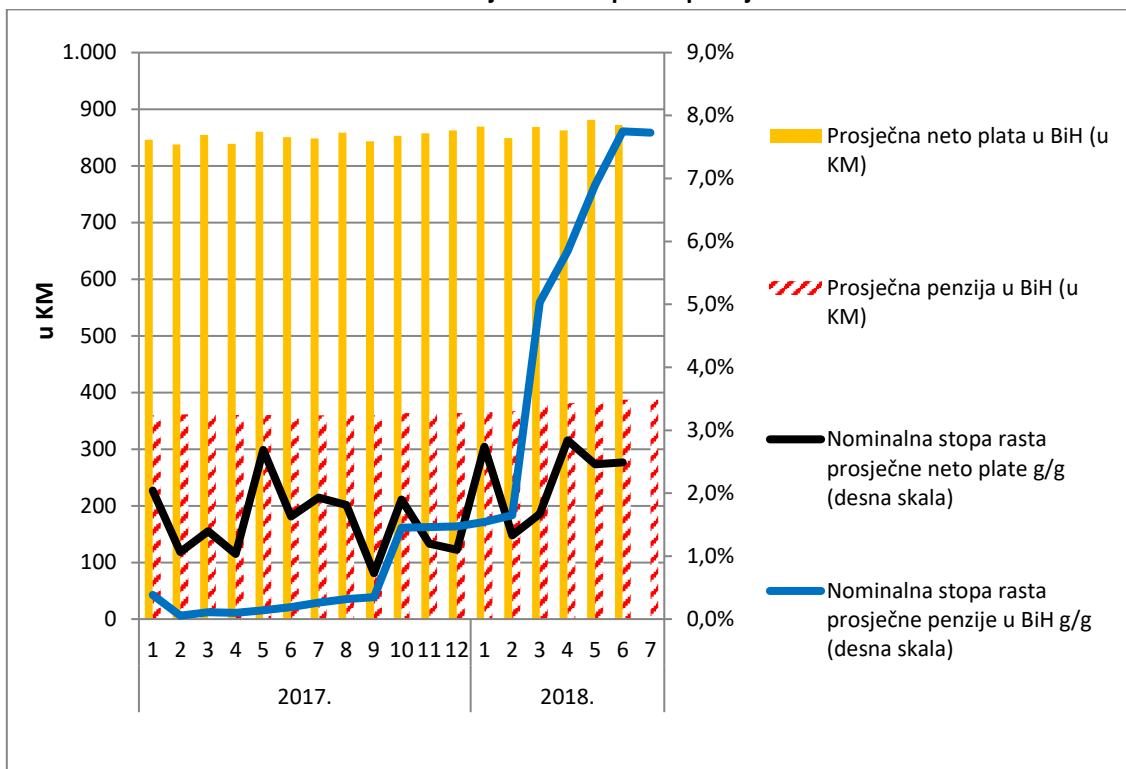
⁸ Stopa zaposlenosti se odnosi na mjesec jun, jer podaci o broj zaposlenih lica za jul nisu objavljeni u periodu pripreme Informacije.

⁹ Revidirani podaci. Podaci o ukupnom broju zaposlenih u BiH su obračunati retroaktivno za 2017. godinu. Time je prekinuta serija podataka o zaposlenima u BiH, kao i uporedivost sa prethodno objavljenim mjesečnim i godišnjim podacima o broju zaposlenih u BiH. Ukupan broj zaposlenih u BiH je podatak agregiran na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz Federacije BiH, Republike Srpske i podružnice Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu BiH. Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH (pravne osobe i obrt i srodne djelatnosti) dobijeni su obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH. Podaci o zaposlenima u Republici Srpskoj dobijaju se na osnovu polugodišnjeg statističkog istraživanja o zaposlenima i plaćama zaposlenih, stanje na dan 31. mart i 30. septembar. Izvor podataka o preduzetnicima i zaposlenima kod njih je Porezna uprava Republike Srpske. Podaci o zaposlenima u pravnim osobama u Brčko distriktu BiH se prikupljaju putem mjesečnog statističkog istraživanja o zaposlenima i plaći. Za javnu upravu, obrazovanje i zdravstvo vrši se potpuni obuhvat. Za subjekte koji se ne prate Mjesečnim istraživanjem o zaposlenima i plaći, jedanput godišnje se vrši imputacija na mjesečnom nivou iz podataka završnih računa. Podaci o broju samostalnih preduzetnika se procjenjuju na osnovu administrativnog registra, a podaci o broju zaposlenih kod njih se preuzimaju od Fonda zdravstvenog osiguranja. Izvor: BHAS, Saopštenje, zaposleni po djelatnostima.

¹⁰ Podatak o prosječnoj neto plati u BiH za jul 2018. godine nije bio na raspolaganju u periodu pripreme Informacije.

Broj penzionera u BiH u julu 2018. godine iznosio je 673,7 hiljada i veći je za 0,8% u odnosu na juli 2017. godine.¹¹ Prosječna penzija u BiH u julu 2018. godine iznosila je 387 KM i nominalno je veća za 7,7% u odnosu na jul 2017. godine.¹² U odnosu na prethodni mjesec penzije se nisu značajno mijenjale pa je navedeni rast penzija rezultat uvećanja penzija iz prethodnih mjeseci 2018. godine.¹³ Najniža penzija u FBiH u julu 2018. godine iznosi 348,1 KM, a u RS 187,8 KM.

Grafikon 4: Prosječna neto plata i penzija u BiH

Izvor: BHAS, entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

Za sedam mjeseci tekuće godine na nivou BiH, ukupno je prikupljeno oko 8,6 milijardi KM javnih prihoda, što je za 614 miliona KM ili za 7,6% više nego u istom periodu prethodne godine.

Indirektni porezi u BiH

Naplaćeni prihodi. U periodu januar - juli 2018. godine, ukupno je naplaćeno oko 4,3 milijarde bruto prihoda od indirektnih poreza. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, navedeni prihodi su veći za 9,1%. U istom periodu povrati su rasli nešto sporijom stopom (7,5% g/g), tako da su naplaćeni neto prihodi ostvarili rast od 9,5% g/g. U prvih sedam mjeseci tekuće godine, neto prihodi su iznosili

¹¹ Broj penzionera u BiH u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Zavoda za MIO/PIO FBiH i Fonda za PIO RS bez obzira na mjesto prebivališta (u BiH i izvan BiH).

¹² Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹³ Detaljnije o uvećanjima penzija u oba entiteta pogledati u prehodnim Informacijama iz 2018. godine.

oko 3,5 milijardi KM. Najveći doprinos rastu neto prihoda, tokom posmatranog perioda, dali su prihodi od PDV (5,8 p.p.) i putarina (3,8 p.p.).

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	<i>struktura</i> 2018	<i>jan-jul</i> 2017	<i>jan-jul</i> 2018	<i>maj</i> 2018	<i>jun</i> 2018	<i>jul</i> 2018
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	7,0	9,1	12,6	6,4	11,1
Povrati	18,5	19,2	7,5	10,4	-18,7	26,3
Neto prihodi - prikupljeno	81,5	4,5	9,5	13,2	12,9	7,9
PDV	49,8	4,2	8,4	8,9	13,0	9,9
Carine	3,8	10,2	7,6	3,0	-0,1	14,2
Akcize	19,6	4,0	-0,2	6,0	2,5	-12,0
Putarine	7,8	9,2	58,4	80,7	49,3	67,4
Ostali prihodi	0,3	0,6	3,6	0,7	0,0	5,8
Neusklađeni prihodi	0,3	-37,8	28,1	54,9
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	7,2	9,0	12,7	4,6	10,6
Minimalne rezerve	22,2	18,8	27,8	42,5	18,1	47,0
Budžeti	77,8	4,8	4,6	5,5	1,3	2,7
Servisiranje vanjskog duga	12,5	36,5	7,7	3,7	10,8	-20,6
FBIH	8,0	37,4	7,6	2,6	13,4	-22,7
RS	4,3	34,9	7,1	6,9	5,5	-16,8
BD	0,1	29,3	109,0	0,0	1326,4	-29,4
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	65,3	0,5	4,0	5,8	-1,7	5,6
Institucije BiH	10,1	0,1	0,0	0,0	-4,5	4,8
FBIH	35,4	1,3	5,3	8,2	-2,7	6,3
RS	17,5	-1,5	3,7	4,2	2,4	4,9
BD	2,3	5,2	4,7	8,0	-0,2	3,8

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

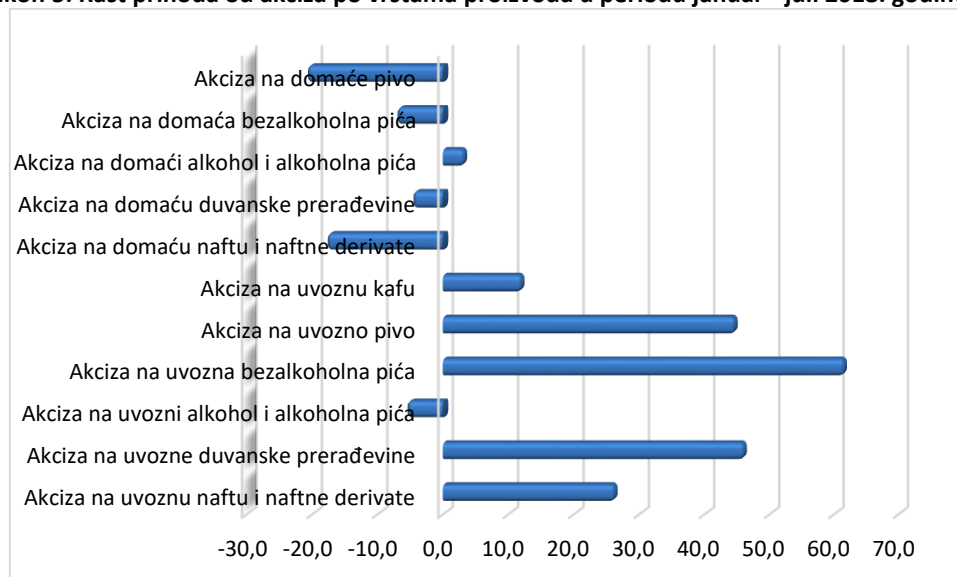
Porez na dodatu vrijednost. Prihodi od PDV-a su najznačajnija kategorija indirektnih poreza sa preko 60% učešća. Po osnovu PDV-a u prvih sedam mjeseci tekuće godine, ukupno je prikupljeno oko 2,9 milijardi KM bruto, odnosno 2,1 milijardi KM neto prihoda. Stopa rasta i bruto i neto prihoda od PDV-a je bila skoro identična: 8,4% g/g za bruto prihode od PDV-a i 8,2% g/g za neto prihode. Stopa rasta prihoda od PDV-a skoro je jednaka stopi uvoza roba tokom istog perioda.

Prihodi od PDV-a, a prema podacima iz državne prijave¹⁴, u periodu januar - juli 2018. godine su rasli stopom od 5,3% g/g. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba i usluga rasli su stopom od 9,8% g/g, dok su prihodi iz domaćeg prometa roba i usluga i dalje bilježili smanjenje stope rasta (-19,1% g/g).

Akcize. Prihodi od akciza čine drugu značajnu kategoriju prihoda od indirektnih poreza. Tokom posmatranog perioda, po osnovu akciza naplaćeno je preko 800 miliona KM prihoda (i bruto i neto prihoda). Posmatrani u poređenju sa istim periodom prethodne godine, prihodi od akciza bilježe negativnu stopu rasta. Kao i u ranijim periodima, prihodi po osnovu uvoznih akciza bilježe povećanje (8,4% g/g), dok prihodi po osnovu domaćih akciza bilježe smanjenje (-22,7% g/g). Kako su se kretale glavne kategorije prihoda od akciza, može se vidjeti sa grafikona ispod.

¹⁴ Podaci o PDV-u su preuzeti iz Državne prijave UIO, koja prikazuje neto PDV prihode na obračunskoj osnovi.

Grafikon 5: Rast prihoda od akciza po vrstama proizvoda u periodu januar - juli 2018. godine (u %)

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Putarine. Po osnovu putarina za prvih sedam mjeseci naplaćeno je oko 331 milion KM neto prihoda.

Carine. Po osnovu carina za prvih sedam mjeseci tekuće godine naplaćeno je oko 160 miliona KM neto prihoda.

Raspoređeni prihodi. Sredstva raspoloživa za raspodjelu na kraju perioda januar - juli veća su za 9%, u poređenju sa istim periodom prethodne godine i iznosila su oko 4,3 milijarde KM. Nakon izdvojenih 945 miliona KM (27,8% g/g) za minimalne rezerve (povrate sa JR UIO BiH), preostala su sredstva u iznosu od oko 3,3 milijarde KM. Od tog iznosa 530 miliona KM je doznačeno za servis vanjskog duga, što predstavlja povećanje doznačenih sredstava za vanjski dug od 7,7% g/g. Od ukupnih sredstava za servis vanjskog duga 64,6% se odnosi na FBiH, 34,8% na RS i 0,6% na BD. Za finansiranje budžetske potrošnje, doznačeno je oko 2,8 milijardi KM, čime su ova sredstva uvećana za 4,0% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Za prvih sedam mjeseci 2018. godine, entitetske poreske uprave ukupno su prikupile oko 4,4 milijarde KM prihoda iz svojih nadležnosti, čime su navedeni prihodi ostvarili povećanje od 6,3% g/g. Glavne kategorije prihoda poreskih uprava bilježe rast, koji se bitnije ne razlikuje od ranije posmatranih perioda. Detaljniji pregled slijedi u tabeli ispod.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-jul			RS jan-jun			BiH jan-jul		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2017	2018		2017	2018		2017	2018	
Direktni porezi	564,3	618,9	9,7	290,1	324,5	11,9	854,4	943,4	10,4
Porez na dohodak	232,2	258,3	11,3	135,3	145,0	7,1	367,5	403,3	9,7
Porez na dobit	230,3	257,0	11,6	132,4	153,5	15,9	362,7	410,5	13,2
Porezi građana	101,0	102,8	1,8	22,4	26,1	16,4	123,3	128,9	4,5
Ostali porezi	0,9	0,7	-16,1	0,0	0,0	0,0	0,9	0,7	-16,1
Takse, kazne i naknade	408,2	424,7	4,0	227,0	233,4	2,8	635,1	658,0	3,6
Doprinosi	1.816,4	1.949,6	7,3	828,4	841,9	1,6	2.644,8	2.791,5	5,5
PIO	1.004,6	1.081,3	7,6	455,3	478,0	5,0	1.459,9	1.559,2	6,8
Zdravstvo	728,7	778,1	6,8	312,3	301,0	-3,6	1.041,0	1.079,2	3,7
Nezaposleni	83,1	90,2	8,5	23,3	19,6	-15,5	106,4	109,8	3,2
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	34,6	40,4	16,6	34,6	40,4	16,6
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	2,9	2,9	0,9	2,9	2,9	0,9
UKUPNO	2.788,9	2.993,1	7,3	1.345,4	1.399,8	4,0	4.134,3	4.392,9	6,3

Izvor: PU RS i PU FBiH

Doprinosi. Najveća i ujedno najznačajnija kategorija prihoda iz nadležnosti poreskih uprava jesu prihodi po osnovu doprinosa. Prihodi od doprinosa, u posmatranom periodu, naplaćeni su u iznosu od oko 2,8 milijardi KM, što je za 5,5% više nego u istom periodu prethodne godine. Sve kategorije doprinosa, posmatrano na BiH nivou, bilježe povećanje, uprkos smanjenju pojedinih kategorija prihoda od doprinosa koje je bilo prisutno u nadležnosti PU RS.

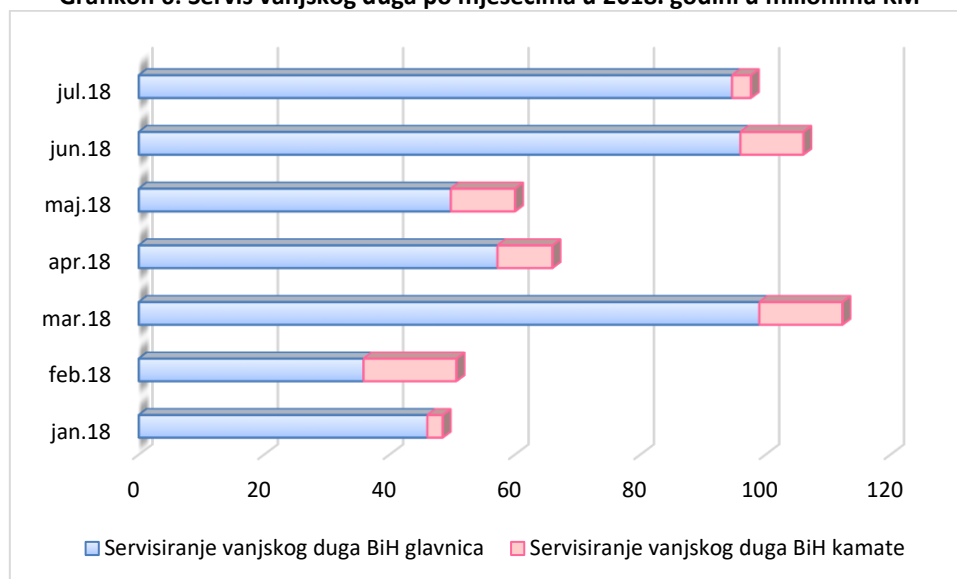
Direktni porezi. Prihodi od direktnih poreza, za prvih sedam mjeseci su iznosili oko 943 miliona KM, što je za 10,4% više nego u istom periodu prethodne godine. Vodeće kategorije direktnih poreza i dalje su porez na dobit i porez na dohodak. Kod prihoda od poreza na dobit, najveći rast su ostvarili prihodi od poreza na dobit pravnih lica i poreza na dobit banaka. Na rast prihoda od poreza na dohodak najviše se odrazila povećana naplata prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica od nesamostalnih djelatnosti i samostalnih djelatnosti, kao i porez na prihode od kapitala. Negativnu stopu rasta jedini bilježi kategorija ostalih poreza, čiji udio je neznatno mali.

Ostali prihodi. Ostali prihodi koje čine prihodi po osnovu taksi, kazni i naknada tokom posmatranog perioda bilježe pozitivnu stopu rasta od 3,6% g/g. Za prvih sedam mjeseci tekuće godine, naplaćeno je oko 658 miliona KM prihoda po ovom osnovu.

Servis vanjskog duga

Prema podacima CB BiH, u periodu januar-juli 2018. ukupno je servisirano oko 541 miliona KM, što je više za 11,9%, u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Za prvih sedam mjeseci tekuće godine, ukupno je servisirano oko 53,4% od ukupno planiranih obaveza za posmatranu godinu. Od ovog iznosa 88,4% se odnosi na servisiranje glavnice vanjskog duga (478 miliona KM), a preostalih 11,6% na servisiranje kamata, provizija i drugih troškova servisiranja (63 miliona KM). Najveći udio u servisu ima otplata duga prema MMF-u (40,6%).

Grafikon 6: Servis vanjskog duga po mjesecima u 2018. godini u milionima KM

Izvor: Centralna banka BiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

Cijene

U julu 2018. godine nastavljen je postepeni rast cijena u BiH. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u BiH u posmatranom mjesecu iznosi 1,8% g/g odnosno u periodu I-VII 2018/I-VII 2017. godine iznosi 1,2% (tabela ispod).¹⁵

Posmatrajući rast cijena prema odjeljcima CPI indeksa u navedenom periodu može se zaključiti da su najveći doprinos rastu ukupne inflacije u BiH dali odjeljci prevoza (rast cijena nafte), alkoholnih pića i duvana (povećanje akciza na duvan i cigarete i poskupljenja cigareta pojedinih proizvođača kao rezultat poslovne politike).

Pored toga, bitan doprinos rastu cijena bio je i u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, te stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata koji zajedno imaju značajan udio u CPI indeksu. Kretanje indeksa potrošačkih cijena po odjeljcima predstavljeno je u tabeli ispod.

¹⁵ Indeks potrošačkih cijena u BiH izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2018. godini čini 615 proizvoda. Za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u BiH od januara 2018. godine primjenjuju se ponderi koji se baziraju na podacima iz Ankete o potrošnji domaćinstava za 2015. godinu (referentna baza za izračunavanje indeksa je 2015. godina). Ponderi se svake godine korriguju s kretanjem cijena u prethodnoj godini. Izvor: BHAS.

Tabela 4: Indeks potrošačkih cijena u BiH

	I 2018	II 2018	III 2018	IV 2018	V 2018	VI 2018	VII 2018	I-VII 2018
	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	I-VII 2017
00 Ukupan indeks	100,3	100,9	101,1	101,0	101,3	101,9	101,8	101,2
01 Hrana i bezalkoholna pića	101,0	100,6	101,3	101,1	100,9	101,2	100,6	100,9
02 Alkoholna pića i duvan	106,3	106,5	107,9	107,9	108,1	107,5	105,5	107,1
03 Odjeća i obuća	91,7	91,0	89,9	88,9	89,4	89,3	90,4	90,1
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	101,8	102,5	102,2	101,8	101,7	102,6	102,2	102,1
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	98,9	99,1	98,8	99,4	99,0	99,1	99,3	99,1
06 Zdravstvo	101,2	101,2	101,2	101,3	101,7	101,6	102,2	101,5
07 Prevoz	100,9	105,7	105,6	106,3	108,3	110,7	110,8	106,9
08 Komunikacije	96,9	97,0	97,1	97,0	99,7	99,7	99,9	98,2
09 Rekreacija i kultura	100,5	100,7	100,9	101,2	101,3	101,2	102,1	101,1
10 Obrazovanje	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	99,9	99,9	100,0
11 Restorani i hoteli	100,1	100,3	100,2	100,2	100,5	100,5	100,5	100,3
12 Ostala dobra i usluge	99,5	100,3	100,0	100,6	99,7	100,0	100,1	100,0

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

U julu 2018. godine ukupna novčana masa (M2) iznosila je 23,4 mlrd. KM i veća je za 10,1% u odnosu na jul 2017. godine. Sve komponente novčane mase su uvećane u posmatranom mjesecu, ali su najznačajniji doprinos rasti M2 dali prenosivi depoziti u domaćoj valuti (6,2 p.p.) sa stopom rasta od 20,5% g/g, prenosivi depoziti u stranoj valuti (1,4 p.p.) uz stopu rasta od 17,5% g/g i gotovina izvan banaka (1,3 p.p.) sa stopom rasta od 7,8% g/g.

Tabela 5: Kretanje novčane mase u julu 2018. godine

Opis	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u		Ostali depoziti u		Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u	
		domaćoj valuti	M1	domaćoj valuti	stranoj valuti		QM	M2
	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
Stanje u mil. KM	3.852,6	7.751,1	11.603,7	4.141,7	1.944,6	5.686,0	11.772,3	23.376,0
Stopa rasta g/g	7,8%	20,5%	16,0%	2,9%	17,5%	2,6%	4,9%	10,1%

Izvor: CBBiH

U julu 2018. godine rezervni novac (M0) uvećan je za 17,7% u odnosu na jul 2017. godine i iznosio je 9,9 mlrd. KM. Sve komponente rezervnog novca doprinijele su uvećanju M0 (tabela ispod), ali su najznačajniji doprinos rasti M0 dali depoziti banaka kod monetarnih vlasti (13,1 p.p.) uz stopu rasta od 27% g/g i gotovina izvan monetarnih vlasti (4,1 p.p.) uz stopu rasta od 8,2% g/g. Iako su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti takođe imali visoku stopu rasta (50,8% g/g), njihov doprinos rasti M0 bio je mali zbog malog učešća (1,1%).

Tabela 6: Kretanje rezervnog novca u julu 2018. godine

Opis	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)
	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u mil. KM	4.621,4	5.191,6	110,2	9.923,2
Stopa rasta g/g	8,2%	27,0%	50,8%	17,7%

Izvor: CBBiH

Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH u julu 2018. godine iznosio je 5,2 mlrd. KM i veći je za 25,9% u odnosu na isti mjesec 2017. godine. Veći dio prosječnog salda računa obaveznih rezervi pripada višku iznad obaveznih rezervi (53,6%), dok se ostatak odnosi na prosječne obavezne rezerve (46,4%). Prosječne obavezne rezerve uvećane su za 12,7% g/g i iznose 2,4 mlrd. KM, a višak iznad obaveznih rezervi je uvećan za 40,2% g/g. Prosječna stopa obavezne rezerve u julu 2018. godine nije se mijenjala i iznosi 10%.

Tabela 7: Prosječne obavezne rezerve u julu 2018. godine

Opis	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Višak iznad obavezne rezerve	Prosječna stopa obavezne rezerve	Implicitna stopa obavezne rezerve
	1	2	3	4=3-2	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	23.930,4	2.393,0	5.152,2	2.759,2	10,0%	21,5%
Stopa rasta g/g	12,7%	12,7%	25,9%	40,2%	-	-

Izvor: CBBiH

U julu 2018. godine bruto devizne rezerve iznosile su 11,2 mlrd. KM i veće su za 16,8% u odnosu na isti mjesec 2017. godine. Jedina komponenta bruto deviznih rezervi koja je u posmatranom poređenju smanjena je zlato, dok su ostale komponente bruto deviznih rezervi uvećane (tabela ispod). U strukturi bruto deviznih rezervi i dalje dominiraju investicije u vrijednosne papire (73,7%) i depoziti kod nerezidentnih banaka (22,3%).

Tabela 8: Stanje bruto deviznih rezervi u julu 2018. godine

Opis	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7=1+...+6
Stanje u mil. KM	196,5	6,0	245,9	2.492,1	0,0	8.252,9	11.193,4
Stopa rasta g/g	-3,3%	141,7%	13,8%	5,2%	-	21,6%	16,8%

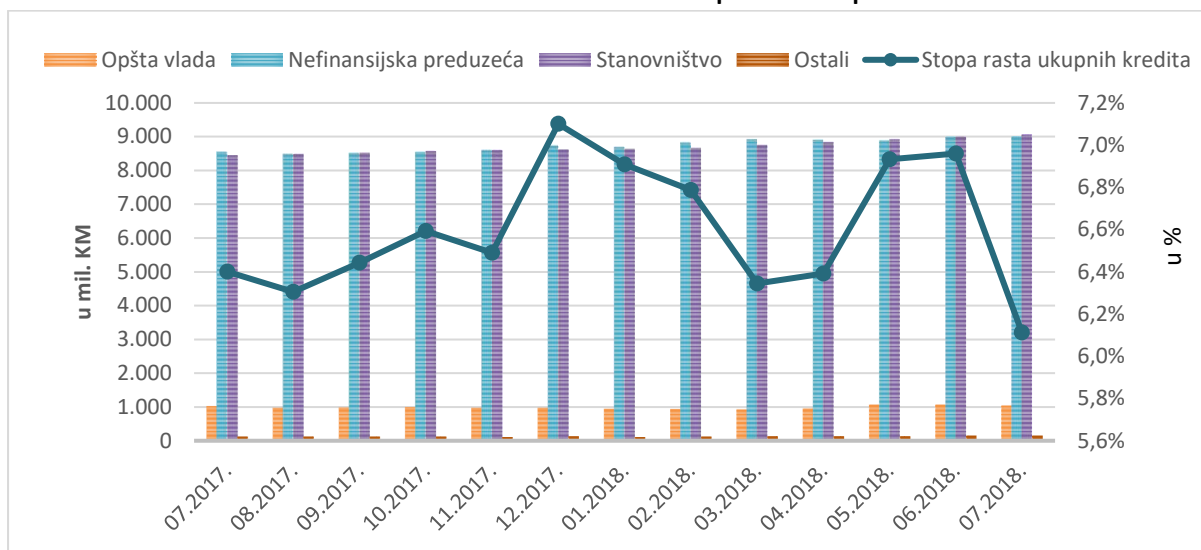
Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

Ukupan iznos kredita na kraju mjeseca jula 2018. godine je dostigao 19,2 mlrd. KM sa stopom rasta od 6,1% g/g. Krediti nefinansijskim preduzećima su 8,98 mlrd. KM sa stopom rasta 5,3% g/g uz dostignuto učešće od 46,7%.

Krediti stanovništvu su na kraju jula iznosili 9,1 mlrd. KM uz stopu rasta 7,2% g/g i učešće od 47,1%.

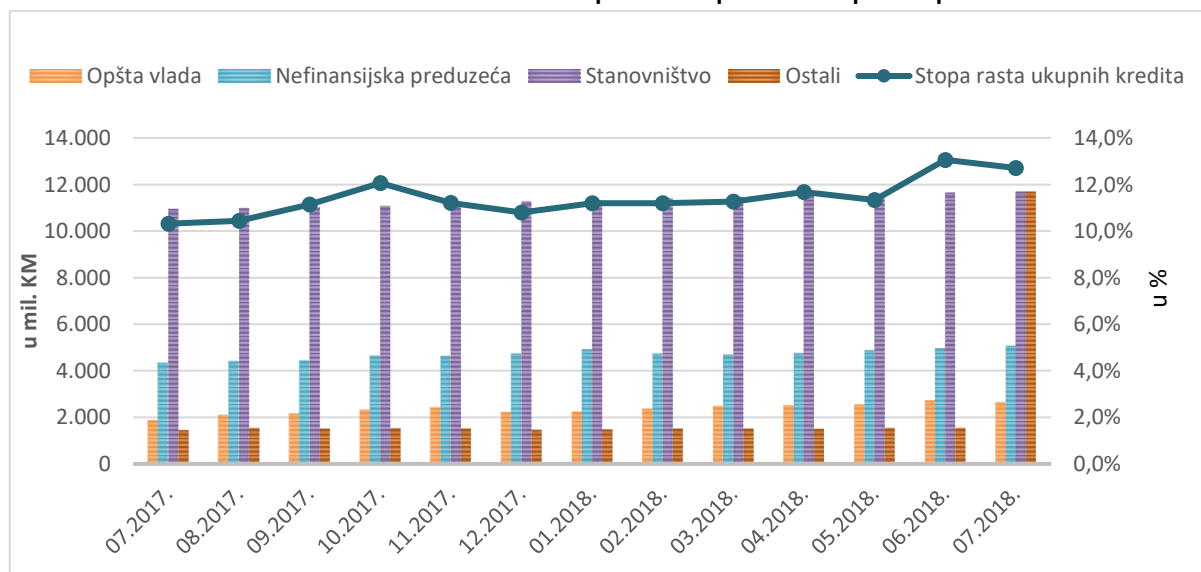
Grafikon 7: Sektorska struktura kredita i stopa rasta ukupnih kredita

Izvor: CBBiH

Ukupni depoziti su na kraju mjeseca jula iznosili 20,97 mlrd. KM uz stopu rasta od 12,7% g/g. Depoziti stanovništvu su imali najveće učešće od 55,8% sa dostignutim iznosom od 11,7 mlrd. KM i stopom rasta 6,9% g/g. Drugi po veličini su bili depoziti nefinansijskih preduzeća sa dostignutih 5 mlrd. KM sa učešćem 24,1% i stopom rasta od 17% g/g. Depoziti opšte vlade su dostigli 2,7 mlrd. KM sa stopom rasta od 40,7% g/g i učešćem 12,7%.

Grafikon 8: Sektorska struktura depozita i stopa rasta ukupnih depozita

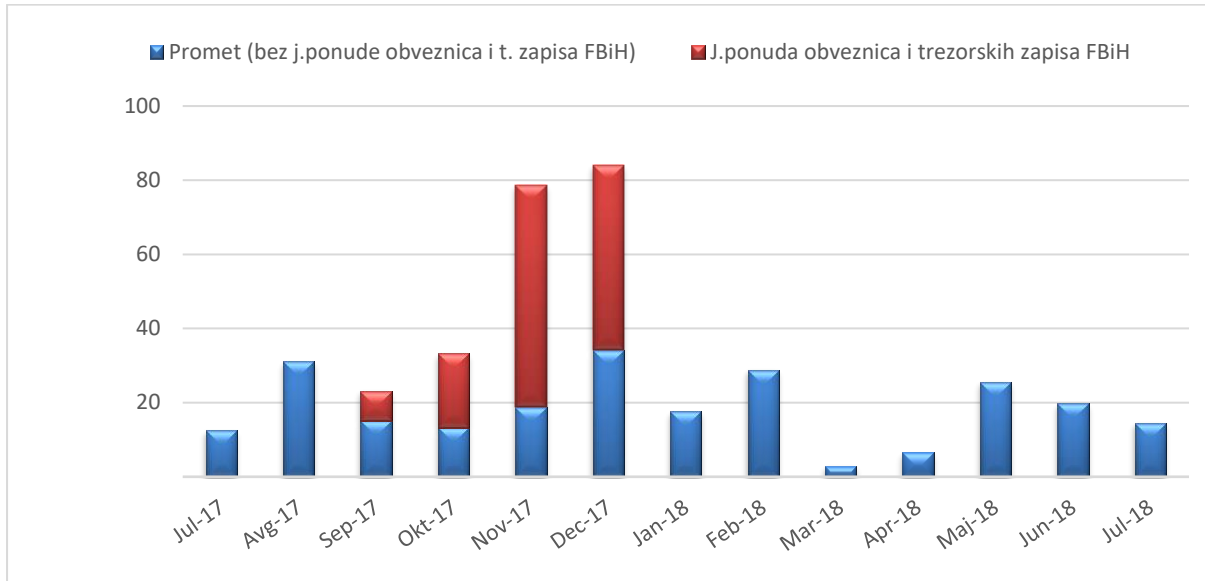

Izvor: CBBiH

Berze u BiH

U mjesecu julu 2018. godine promet na SASE je iznosio 14,5 mil. KM i veći je 14,9% g/g. U ovom mjesecu nije bilo javne emisije obveznica i trezorskih zapisa Federacije BiH. Učešće SASE u ukupnom prometu u BiH u mjesecu julu je iznosilo 10%.

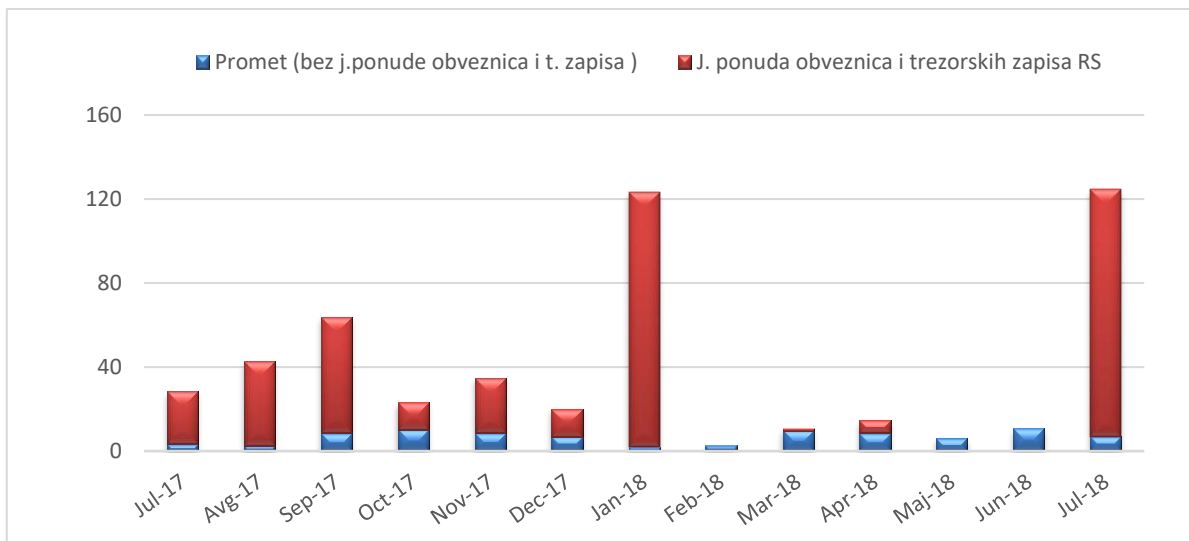
Grafikon 9: Promet na SASE u milionima KM

Izvor: SASE i BLSE

Na banjalučkoj berzi u mjesecu julu promet je bio 124,6 mil. KM. Od ovoga iznosa 117,7 mil. KM se odnosi na javnu emisiju obveznica tako da je promet na BLSE dostiga 90% u ukupnom prometu u BiH. Ukupan promet na SASE i BLSE je iznosio 139,1 mil. KM uz rast od 3,4% g/g.

Grafikon 10: Promet na BLSE u milionima KM

Izvor: SASE i BLSE

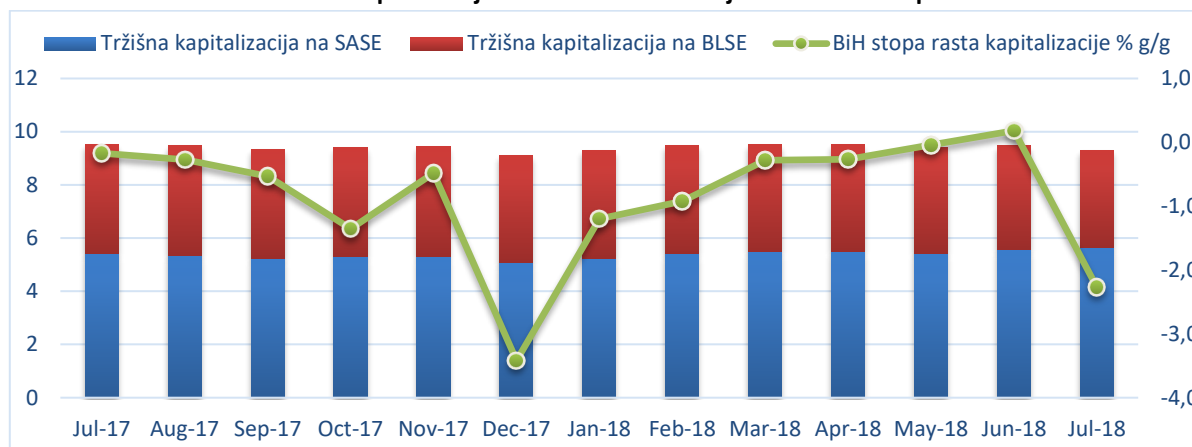
Tabela 9: Promet (u KM) na SASE i BLSE u julu 2018. godine

Mjesec	SASE	BLSE	UKUPNO
Jul-16	21.161.818	19.700.047	40.861.865
Jul-17	12.600.740	28.371.374	40.972.114
Jul-18	14.474.898	124.586.626	139.061.524

Izvor: SASE i BLSE

Na kraju mjeseca jula kapitalizacija na SASE je iznosila 5,6 milijardi KM uz stopu rasta 3,8% g/g. U isto vrijeme kapitalizacija na BLSE je iznosila 3,6 milijardi KM uz negativnu stopu rasta od 10,4% g/g.

Grafikon 11: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM i stopa rasta

Izvor: SASE i BLSE

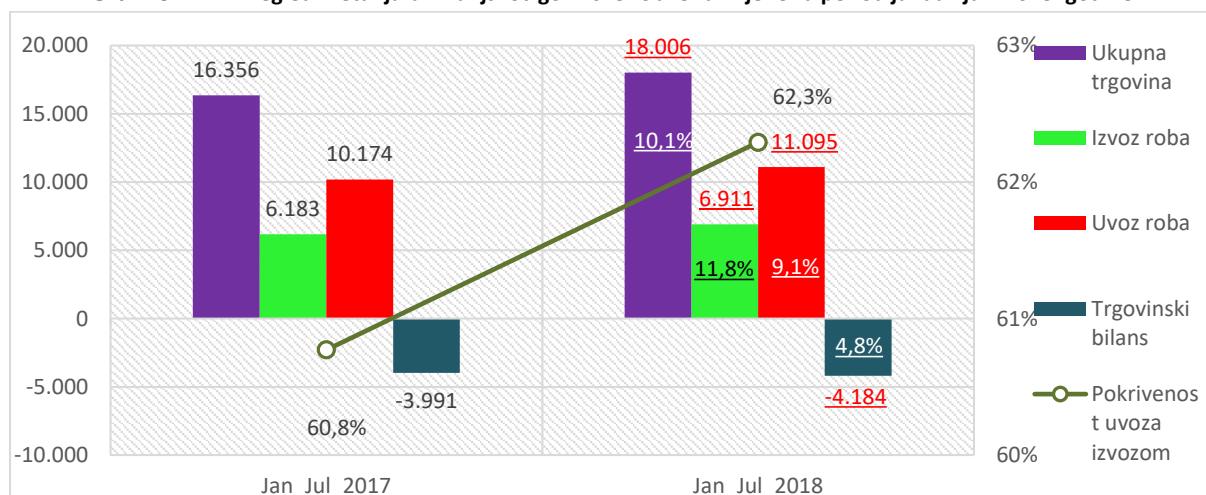
Ukupna kapitalizacija na SASE i BLSE je na kraju mjeseca jula dostigla 9,3 milijardi KM uz negativnu stopu rasta od 2,3% g/g time prekidajući trend rasta kapitalizacije koji je počeo krajem prošle godine. Odnos vrijednosti kapitalizacije na SASE i BLSE je 58,8% prema 41,2%.

4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-juli 2018. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Nastavak ovog trenda rasta u najvećoj mjeri je posljedica povoljnih ekonomskih kretanja u glavnim trgovinskim partnerima odnosno izvozne tražnje i povećanja svjetskih cijena pojedinih proizvoda. Tako je BiH tokom posmatranog perioda zabilježila povećanje ukupne robne razmjene od 10,1%, izvoza roba 11,8%, uvoza roba 9,1%, te povećanje vanjskotrgovinskog deficita od 4,8%, dok je pokrivenost uvoza izvozom uvećana za 1,5 p.p u odnosu na isti period prethodne godine. Grafički prikaz kretanja bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-juli 2018. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 12: Pregled kretanja bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-juli 2018. godine

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Prema podacima BHAS-a za period januar-juli 2018. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od preko 6,9 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 11,8% u odnosu na isti period prethodne godine.¹⁶ Ovo povećanje predstavlja nastavak trenda rasta sa početka godine i posljedica je povećanja izvozne tražnje, rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje i povećanja svjetskih cijena pojedinih izvoznih proizvoda. Ako se bh. robni izvoz za period januar-juli 2018. godine posmatra po proizvodima vidljivo je da su najznačajnija povećanja izvoza a samim time i doprinosi rastu istog su ostvareni u okviru izvoza: koksa 63% (1,3 p.p), električne energije 31,4% (1,3 p.p), baznih metala (aluminijum) 16,7% (1 p.p), ostalih metalnih proizvoda 21,3% (0,7 p.p), rafiniranih derivata nafte (motorna ulja) 57% (0,8 p.p) i tekstila 16% (0,7 p.p). S druge strane, u periodu januar-juli 2018. godine došlo je do smanjenja izvoza mlinskih proizvoda (brašna), kao i pojedinih prehrambenih i hemijskih proizvoda.

Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, Bosna i Hercegovina je u periodu januar-juli 2018. godine najviše robe izvezla na tržište zemalja EU28 u iznosu od oko 5,7 milijardi KM što je povećanje od 13,3% u odnosu na isti period prethodne godine. U zemlje CEFTA-e u istom vremenskom periodu izvezeno je skoro 1,1 milijardu KM što je povećanje od 10%. Posmatrano pojedinačno po zemljama, najznačajnija povećanja izvoza a samim tim i doprinosi povećanju istog su registrirana prilikom izvoza u Hrvatsku 16,7% (1,9 p.p), Njemačku 12,1% (1,8 p.p), Srbiju 14,6% (1,4 p.p), Italiju 12% (1,4 p.p), Austriju 12% (1 p.p) i Sloveniju 10,8% (1 p.p).

S druge strane, viši nivo poslovne aktivnosti u zemlji i jačanje domaće tražnje kao i povećanja cijena pojedinih proizvoda doveli su i do povećanja uvoza roba u Bosni i Hercegovini. Tako je u periodu januar-juli 2018. godine ukupni uvoz roba u BiH iznosio skoro 11,1 milijardu KM što predstavlja nominalno povećanje od 9,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta uvoza vidljivo je da su najznačajnija povećanja a samim tim i doprinosi rastu istog registrirana u okviru uvoza: rafiniranih naftnih derivata i sirove nafte od oko 25% (2,2 p.p), baznih metala 44,8% (1 p.p), motornih vozila 14% (0,8 p.p), hemijskih proizvoda 16,9% (0,6 p.p), mašina i aparata od 23,4% (0,5 p.p). S druge strane, smanjenja uvoza su registrirana u okviru uvoza električne energije, mašina za posebne namjene, te poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

BiH je tokom prvih 7 mjeseci 2018. godine iz EU uvezla 6,6 milijardi KM, što predstavlja povećanje od 7,2%, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e iznosio 1,3 milijardu KM i uvećan je za 3,8%. Posmatrano po zemljama, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana prilikom uvoza roba iz Rusije 39,1% (1,9 p.p), Njemačke 11,4% (1,3 p.p), Italije 7,5% (0,9 p.p), Kine 11,9% (0,8 p.p), Turske 18% (0,7 p.p), Srbije 5,5% (0,6 p.p) i Hrvatske 6% (0,6 p.p).

Vanjskotrgovinski robni deficit u periodu januar-juli 2018. godine je iznosio skoro 4,2 milijarde KM što predstavlja nominalno povećanje 193 miliona KM odnosno 4,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja deficita zabilježena su u okviru kategorija kao što su motorna vozila, sirova i rafinirana nafta, tekstil i mašine. Posmatrano po zemljama u periodu januar-juli 2018. godine došlo je do povećanja deficita prilikom vanjskotrgovinske razmjene sa Ruskom Federacijom, Kinom, Turskom i Njemačkom, dok je deficit smanjen u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene sa Hrvatskom i Srbijom. S druge strane, BiH je ostvarila vanjskotrgovinski suficit prilikom vanjskotrgovinske robne razmjene sa Crnom Gorom, Austrijom i Slovenijom.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom roba u periodu januar-juli 2018. godine iznosila je 62,3% što predstavlja poboljšanje od 1,5 p.p u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po glavnim

¹⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Statistika robne razmjene BiH s inostranstvom januar-juli 2018. godine“, 20.08.2018. godine.

trgovinskim blokovima, pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 76,3% prilikom vanjskotrgovinske robne razmjene sa EU, dok je pokrivenost sa zemljama CEFTA-e iznosila 82,5%. Detaljniji pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-juli 2018. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 10: Pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-juli 2018. godine po HS klasifikaciji (nominalni iznosi i stope rasta)

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
	Januar_juli_2017	Januar_juli_2018	2018/2017 promjena %		Januar_juli_2017	Januar_juli_2018	2018/2017 promjena %		Januar_juli_2017	Januar_juli_2018	2018/2017 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	6181	6911	11,8	11,8	10174	11095	9,1	9,1	-3993	-4184	4,8	4,8	62,3%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINSKOG PORJEKLA	79	98	25,2	0,3	273	299	9,6	0,26	-194	-200	3,2	0,16	33,0%
2 PROIZVODI BILJNOG PORJEKLA	171	113	-34,0	-0,94	474	443	-6,5	-0,30	-303	-330	9,0	0,68	25,5%
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINSKOG PORJEKLA I PREHRAMBENE	92	75	-18,8	-0,28	142	127	-10,8	-0,15	-50	-52	3,8	0,05	58,9%
4 PRERAĐEVINE	205	189	-7,8	-0,26	850	874	2,8	0,23	-645	-685	6,2	0,99	21,6%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORJEKLA	542	754	39,1	3,43	1470	1698	15,5	2,24	-928	-944	1,7	0,40	44,4%
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH	534	562	5,3	0,46	957	1035	8,2	0,77	-423	-473	11,8	1,25	54,3%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAČUK	205	241	17,3	0,57	655	714	8,9	0,58	-450	-473	5,1	0,58	33,7%
8 KOŽA I KRZNO	124	123	-0,7	-0,01	294	283	-3,9	-0,11	-170	-160	-6,3	-0,27	43,5%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	442	452	2,4	0,17	147	169	15,3	0,22	295	283	-4,0	0,29	267,2%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	145	184	27,4	0,64	233	257	10,4	0,24	-89	-73	-17,4	-0,39	71,6%
11 TEKSTILI I TEKSTILNI PROIZVODI	330	377	14,3	0,76	679	730	7,6	0,51	-349	-353	1,3	0,11	51,7%
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	420	461	9,6	0,66	192	196	1,9	0,04	228	265	16,2	-0,92	235,1%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPS, CEMENTA I SLIČNIH	48	50	3,1	0,02	201	219	9,1	0,18	-153	-169	11,0	0,42	22,6%
14 BISERI, PLEMENTI METALI I NJIHOVI PROIZVODI	7	7	2,9	0,00	10	10	5,2	0,00	-3	-3	11,1	0,01	70,6%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1092	1307	19,7	3,48	1084	1290	19,0	2,02	8	17	112,5	-0,23	101,3%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI	740	828	11,9	1,42	1369	1487	8,6	1,16	-629	-659	4,8	0,75	55,7%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I	188	216	15,1	0,46	740	818	10,5	0,77	-552	-602	9,0	1,24	26,4%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	16	19	21,2	0,05	122	167	36,8	0,44	-106	-148	39,1	1,04	11,5%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	93	104	11,9	0,18	8	6	-20,3	-0,02	85	98	14,8	-0,32	1647,6%
20 RAZNI PROIZVODI	706	749	6,1	0,69	236	271	15,1	0,35	470	478	1,6	-0,19	276,3%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

5. Strane direktne investicije

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci za drugi kvartal 2018. godine.

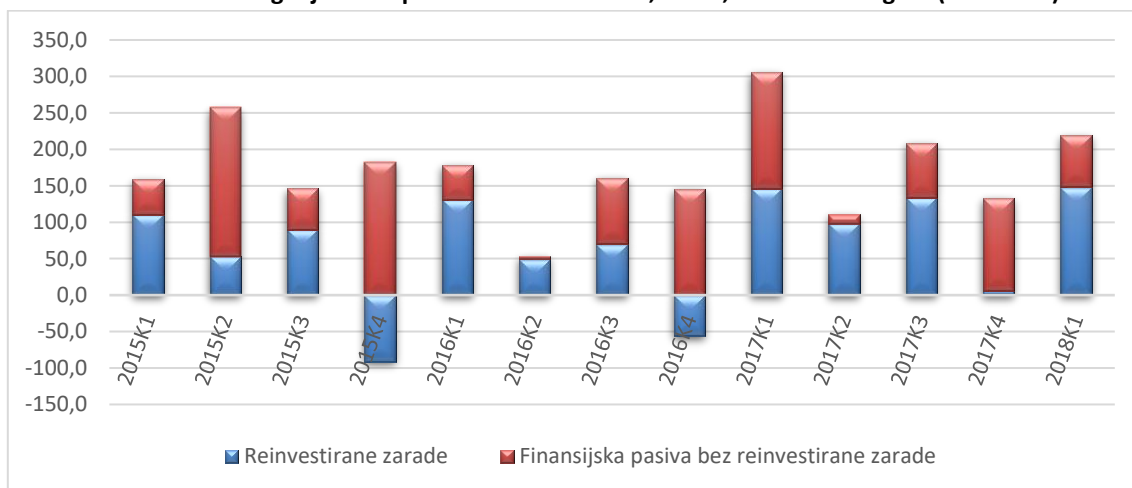
Prema podacima CBBiH objavljenim u platnom bilansu za prvi kvartal 2018. godine strana ulaganja u prvom kvartalu su iznosila 219,7 mil. KM (neto finansijska pasiva) i manja su za 28,2% g/g. Reinvestirane zarade u prvom kvartalu 2018. godine su iznosile 148,3 mil. KM sa učešćem od 67,5%. Učešće reinvestiranih zarada u istom periodu prošle godine je bilo manje i iznosilo je 47,7%.

Tabela 11: SDU po kvartalima u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2015	159,3	257,1	146,0	91,4	653,8
2016	178,7	53,2	160,9	89,5	482,2
2017	306,1	111,3	208,0	133,0	758,4
2018	219,7				

Izvor: CBBiH

Grafikon 13: Ulaganja u BiH po kvartalima u 2015., 2016., 2017. i 2018. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Dana 09.03.2018. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga **Standard & Poor's** potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Dana 16. februara 2018. godine agencija **Moody's Investors Service** potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.